

بررسی رابطه مابین درک فضا و تعلق جمعی مکان

قادر احمدی^۱، فروز خلیل زاده^۲، سئودا زارعی^۳

۱- استادیار گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه، ایران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه، ایران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه، ایران

چکیده

تجربه و فهم مکان، بازتاب درونی مواجهه فرد با یک فضا است، این عکس العمل‌ها به هنجارهای اجتماعی تبدیل می‌شوند. آیا درک فضا و مکان‌های مختلف شکل‌گیری تعاملات اجتماعی را تحت تاثیر قرار می‌دهند؟ پرسش مقاله حاضر است. در راستای پاسخگویی به پرسش فوق، پژوهشی مبنی بر درک فضا و مکان و محل تعاملات اجتماعی انسان صورت گرفته است. روند تحقیق به صورت مطالعه و جمع بندی مدارک است. در ابتدا فهم مکان مورد نظر است که خود این بخش به صورت جدا به مکان‌های متفاوت می‌پردازد. در ادامه فضا مورد تحلیل قرار می‌گیرد و فضاهای مواجهه با انسان از بدوی تا پیشرفته گفته می‌شود. در نهایت نتیجه‌گیری به صورت کیفی است که راهای فهم مکان را جمع بندی می‌کند.

کلمات کلیدی: مکان، فضا، تعاملات اجتماعی، معماری، انسان.

۱- مقدمه

یک حقیقت تاریخی بیانگر آن است که جدایی هنر از زندگی ابتدا در قرن هفدهم روی داد. بر خلاف هنرهای به اصطلاح بی فایده باید در ساختمان زندگی شود بدون توجه به نیازهای اولیه انسان را برآورده می‌کنند یا خیر. حضور انسان در یک مکان، او را در فضایی قرار می‌دهد که به کمک حواس خود به فهم و درک آن می‌پردازد، این عمل بصورت ناخودآگاه صورت می‌گیرد. درک انسان از محیط اطراف خود می‌تواند بر روی اعمال او تاثیر گذارد که چگونه نسبت به آن عمل کند و یا عکس العمل نشان دهد. حال اگر افرادی در یک مکان قرار گیرند نسبت به یکدیگر نیز عکس العملی نشان می‌دهند که بر اساس برداشت خود از فضا می‌تواند متفاوت باشد.

انسان با قرار گرفتن در محیط‌های مختلف شرایط گوناگونی را تجربه می‌کند که به نوبه‌ی خود روی فرد درک‌های مختلف را ایجاد می‌نماید. تاثیرات فضا در روان انسان طی تحقیقات صورت گرفته در دهه‌های اخیر ملموس است لذا با تکیه بر این مطالب می‌توان تاثیرات این مورد را در شکل‌گیری روابط میان افراد را نیز بررسی نمود. در این پژوهش سعی بر آن است که مفاهیم مکان و فضا مورد بررسی قرار گیرند و تعاملات اجتماعی انسان مورد واریسی قرار گیرند تا چگونگی تغییر این ابعاد مشخص گردد.